

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan, izvenem: ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne pečet-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljito pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, o. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

 Zaradi denašnjega praznika izide prihodnji list soboto.

Vabilo na naročbo.

Vse gg. dosedanje naročnike, katerim naročnina poteče konec marca in druge narodnjake vabimo na novo naročbo „Slov. Naroda“.

Onim gg. naročnikom, ki v teku tega meseca ne naroče zopet, bode administracija list ustavila.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
Za četrt leta	3 " 30 "
Za en mesec	1 " 10 "

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld. — kr.
Za četrt leta	4 " — "
Za en mesec	1 " 40 "

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta	2 gld. 50 kr.
Po pošti sprejeman " " "	3 " — "

Administracija „Slov. Naroda“.

Državni zbor

je končal svoje drugo zasedanje in nekrologi o njem niso veseli. Celo ustavoverni časopisi morajo priznati in priznavajo, da je re-

sultat tega, kar je njihova nemška ustavoverna večina v državnem zboru ustvarila — nič. In vendar je ta državni zbor voljen „direktno“, po receptu, kakor so si ga Nemci prav sami in prav za svojo rabo napisali, da bi Slovane na steno potisnili, od česar so sebi in Avstriji tolikanj dobrega obetali. Sedaj vidijo oni in mi, a žalibog te izkušnje so drage!

Znano je, da je naše uže večkrat izrečeno prepričanje, da sedaj v Avstriji bijemo narodno borbo, in da je to zrno vsega notranjega razdora in Nemcem merilo za vse volilne rede in ustavnostne institucije. Da bi to pokrili, skušali so Nemci vedno druge prapore razvijati, da bi nas varali in tiste izmed sebe slepiti, kateri so vendar še toliko pravični in pošteni, da ne vidijo ni potrebe ni koristi v zatiranju miroljubnega soseda Slovana. Eden tistih praporov je uže dolgo liberalizem, drugi pak se je posebno pred odpretjem dosedanjega državnega zbora naglašal, namreč legislativno izboljšanje materialnih in gospodarstvenih razmer v državi. Obe ti izobešeni zastavi pak je nemška in nemškutarska večina sramotno nosila, ker ni ena ni druga si ne more moralnih zmag pripisovati v tem državnem zboru.

Kakšen je liberalizem avstrijske vlade, to je v berlinskem zboru povedal kompetenten mož Windhorst rekši, da avstrijska vlada svojim filistrom le nekoliko fraz ob glavo vrže, ti so zadovoljni, sicer pa vse ostane

kakor je. Hujše kritike nij treba, in je tudi nemškim liberalcem nevsečna, a pomagati si ne morejo.

Še bolj mizerni so ustavoverni uspehi glede gospodarstvenih reči, katere so se naglašale nekoliko, da bi se oni nemški glasi potolažili, ki bi v svobodnostnih rečeh imeli radi vendar malo več, nego fraze in pa, da bi se „krah“ malo pozabil. Ali državni zbor nij tu storil nič. Dolgo je sicer posvečeval se o novejši akcijski postavi, a sedaj prihajajo strokovnjaki in pravijo, da je vsa sklenjena stvar neuporabna, da bode asocijacija še zavirala, in jo bode trebalo kmalu predruščiti. Da bi se paralizirali nasledki „krah“, ki so zašli v vse kroge, posebno pa v obrt in trgovino, o tem nij bilo nobenega govora. O nesrečnej železniški politiki in o splošnej brezidejnosti nam niti govoriti nij treba, tu priznavajo vso svojo slabost ustavoverci sami.

Pobožni narodov rek govori, da hiša krivčnikova mora razpasti, ker nij na njej blagoslova božjega. In le-tega ustavoverci res nemajo. Da si jim je bila vsa oblast v roke dana, vendar sreče nij pod njihovo streho. Pa je tudi ne zaslužijo. To kaže tudi brezobzirnost, s katero so tudi v zadnjem državnem zboru s terjatvami Slovanov, posebno nas Slovencev ravnali. To bode ostalo v knjigah našega spomina zapisano in bode upotrebljavano, kadar bode mera ustavovernih nemških grehov polna in pride enaka

Listek.

Ivan III. Vasiljevič in njegova žena.

Njegovo daljnje delovanje in njegova smrt. *)

(Spisal J. Steklasa.)

L. 1453 je padel Carigrad pred silo turško in grško carstvo je prenehalo biti. Zadnji car Konstantin IX. Paleolog je poginil v strašnej borbi in gnječi v mestu. Kdor nij pobegnil, bil je žrtva strašne turške osvete. Mej begunci je bila princesinja Sofija, bratranka zadnjega grškega carja, ki je srečno pribegla s svojim očetom Tomažem Paleologom in z dvema bratoma v Rim, kjer ju je papež Papež II. prijazno sprejel. Rimski papeži so vedno gledali, kako bi mogli zediniti pravoslavne kristijane s katoliško cerkvijo ter niso pregledali nobene priložnosti, ki bi jim pri tem podvzetj mogla koristna biti. Tako se je tudi zdaj zgodilo s pravoslavnim ruskim knezom. Ivan III. je bil uže dve leti vdovec. Prva žena Marija Borisovna, hči velikega kneza Tverskega, mu je namreč umrla l. 1467; ona

mu je zapustila enega sina, po imenu Ivana, katerega je imenoval on velikim knezom. Papež pa, ki je imel takrat velik upliv na vladarje in narode, ponudil mu je drugo ženo in sicer Sofijo, ker se je nadejal, da bode imel po posredovanju Sofijinem upliv na velikega kneza, ter ga morda po mogočnosti pripeljal v krilo katoliške cerkve. In zares je sprejel Ivan III. ponudbo papeževo ter se oženil z Sofijo l. 1472. Od tega časa so sprejeli Rusi za svoj državni gro dvolglavega orla, ki od takrat neprestano spominja Rusijo na osloboditev Carigrada. Z Sofijo so prišli v Moskvo tudi papeževi poslanca, mej njimi en kardinal, ki je začel precej razgovarjanje z metropolitom o potrebi zedinjenja obeh cerkev. Metropolit je odredil za razgovor z kardinalom učenega književnika ruskega Nikito Popoviča, katerega kardinal nij mogel dovoljno prepričati v tem vprašanju. Pa tudi sama Sofija nij bila za zedinjenje in tako so papeževe velike osnove zopet propale.

Tem večji upliv pa je imela Sofija na razvitek ruske države. Ona je namreč neprestano nagovarjala Ivana III., da se enkrat reši in oslobodi tatarskega jarma. Leta 1480 se je to tudi zgodilo. Ruska je zopet

laglje dihala. Bila je to velika sreča za Rusijo in začetek boljše njene prihodnosti. Temu primerno se morajo pa tudi vladarji Rusije z večjim sijajem obdati, nego je to dozdaj bilo. Na to je silila tudi Sofija, kajti ona je živela na gizdavem in razkošnem dvoru, kjer so mnogo držali na izvanjski sijaj. Ruski knezi pa so živeli dozdaj čisto preprosto v vsakem ogledu in tudi Ivan III. se je držal starih običajev. Ali to nij bilo za Sofijo, nego je nagovorila Ivana, da se je obdal po običaju drugih vladarjev z velikim sijajem in veličjem. Poprej so stari bojarji vsak čas naravnost k velikemu knezu dohajali. Zdaj pa se je to spremenilo. Veliki knez jih nij hotel večkrat sprejeti, ter je bil z njimi strog in trpljiv. Nje pa je to strašno žalilo, kajti oni so bili oholi na svoj rod, saj so bili nekateri še pred kratkim samostalni vladarji, ter so smeli od enega kneza do drugega prestopati. Bojarji so dobro znali, da je temu vse Sofija kriva, zato so jo začeli mrziti. Posebno pa se je pokazala ta mržnja proti njej za časa, ko so imeli odločevati o nasledstvu, katero se nij bilo točno urejeno.

Ivan III. je imel od svoje prve žene Marije Tverske sina Ivana Mladega, kate-

*) Glej list štev. 58.

pravica za vse do površja, kar se zgoditi mora.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. marca.

Poleg *Giskre*, vodje nemške ustavovne stranke in prvega njenega ministra so dobili tudi drugi deležniki Ofenbeimovi od dvornega maršala v imenu cesarjevem pisma, naj se ne prikažejo več k dvoru, mej temi knez Sapieha, Jablonovski in Borkovski. Sapieha, ki je zavoljo tega tudi deželno glavarstvo v Galiciji odložil, bode se popolnem od javnega življenja odstranil. Giskra pak je Nemec, ali kar je še hujše, ponemčen Slovan, in ima bolj trdo kožo.

Na *Češkem* nemško-liberalna vlada prav liberalno gospodari. Razpustila je dve društvi. Prvič češko delavsko izobraževalno društvo „Tyl“, z izgovorom, da to društvo ima socijal-demokratske namere. Drugič pa društvo „svobodomiselnikov“, češ, da so neverniki. Lepa svoboda vesti pod nemško liberalno Auersperg-Stremajerjevo vlado.

Slovaški narodnjaki objavljajo iz Turč. sv. Martina v čeških „Narodnih listih“, iskren dopis, v katerem izražujejo svojo hvaležnost in radost, da so jim Čehi po zbirkah zopet pomogli k ene slovaške gimnaziji. Dopis pravi mej drugim: „Tako iskrenih dokazov vzajemnosti nij podal še slovanski narod! Hvala, neskončna hvala vam za to! Ne čudite se, da je to evangelična cerkev, ki vam pošilja takov pripis z najiskrenejšo zahvalo. Vsaj je cerkev evangelična, narodna cerkev in cerkev evangelična-slovaška je narodna cerkev češko-slovaška na Ogerskem. — Mi in naši otroci molimo češki, deca naša se uče češkega katehizma, duhovni naši oznanjujejo nam po češki besedo božjo, kako bi tedaj ne mogla biti vzajemnost mej Čehi in Slovaki? Zaradi tega vam zagotavljam, da žrtev naša nij padla na nerodovito polje, kajti mi bomo zopet imeli gimnazijo, ki nam ga je vzelo surovo nasilstvo.“

Vnemi države.

Iz *Carigrada* se javlja, da je znana prepirica mej sultanom in avstrijskim poslanikom Zidijem toliko kakor poravnana, da si obravnavanje nij še končano.

Iz *Hercegovine* se poroča zopet novo turško nasilje. Več nego 50 najveljav-

nejših Srbov je moralo iz Hercegovine pobegniti pred šikanami, katere jim napravljajo Turki. Težko, da bi se mir dolgo ohranil.

Rumunska vlada pozivlje vse v tujemskem se nahajajoče vojake rumunske, da naj se vrnejo k svojim polkom. Uradni listi trdijo, da je to brez vojnega pomena, ker dotični vojaki so poklicani le k navadnim vojaškim vajam. A mogoče, da se v orijentu kaj pripravlja.

Ruska vlada je naredila zopet en korak dalje, ki ima nalog kraje povislanske, tako namreč imenujejo Rusi nekdanje poliske dežele, združiti v tesnejše spojenje z ostalo Rusijo. Do zdaj je bilo sodništvo v Kongresovki od ruskega različno, ki je bilo sestavljeno na popolnem drugih podlogah, ravna se po glavitno po francoskem merilu. V najbližji dobi se pak uvede v Kongresovki taka sodnijska osnova, kakor po vsem Ruskem, posebno je to poročna sodnija. Slednja se uvede najprej v severozapadnih krajih. Na mesto francoskih postav nastopi „uvodenje zakonov ruskih“. Vsled te nove sodnijske uprave se založi v Varšavi vrhno sodstvo, in v desetih glavnih mestih povislanskih gubernij, zborova sodstva. Vrh tega se ustanove tudi mestna in občinska sodstva. Uradni jezik pri sodiščih bode ruski.

Španska alfonzistična vlada hoče baje Madrid utrditi. Ta namera če je resnična, zopet ne kaže posebno dosti poguma nasproti Karlistom.

Irci so imeli v Hydenarku v Londonu velik tabor in so sklenili terjati, naj se feniški ujetniki izpuste. Na spomin Johna Mitchela, kateri je umrl, je cela družba odkrila se. — Angleški policaji se za vse to niti zmenili nijso, ker angleška svoboda in liberalnost je pač drugačna, nego pri nas nemška.

V parlamentu v *Kanadi* je prišlo 34 peticij zoper razne poslance, češ, da so si s sleparijo in goljufijo poslanstvo pridobili. Divjaki v Kanadi bodo volitve za neveljavne spoznali, a pri naši trgovinski zbornici...

Domače stvari.

— (Slovenščina na c. kr. realki.) V uradni „Laib. Ztg.“ od včeraj (sredo) odgovarja direktor c. kr. realke, g. dr. Mrhál, na naš članek o „zatiranji slo-

venskega jezika“ na tem učnem zavodu. Direktor potrjuje, da je res stvarno vse tako, kakor smo mi povedali. Kar omeče, to so le malosti (n. pr., da obiskuje slovenščino mej 60 učenci 14 in ne osem). Zatorej to izjavo in oni naš članek priporočamo prihodnjemu deželnemu zboru. Ali se slovenščina zatira v naši deželi na podlogi (nam stoprv iz Mrhálvega odgovora znane) ministerijalne naredbe od 31. maja 1871, št. 2431, ali pa na podlogi samovoljstva in lakone interpretacije one naredbe nemških profesorjev, to na stvari ničesa ne spreminja; in nam je le za stvar. Ako pa g. direktor taji, da bi bil kateri profesor odgovarjal od slovenščine, in dvomi, da bi bil podpisaneu uredniku kateri oče rekel besede, ki smo jih citirali, in ako zahteva, naj mi javno imena dotičnih imenujemo, odgovarjamo, da, ako je g. direktor tako prepričan „nach den gepflogenen eingehenden Erhebungen“, da je naša trditev le „Erfindung“, naj nas pred porotniki toži. Ako to javno rečemo in poleg povemo, da je podpisani urednik tudi pisatelj vsega tega, torej zaveden, da bode mogel za svoje glavne trditve pred sodiščem moža postaviti, e zakaj iščete v vladnih časopisih imen in ne pred porotno sodbo, kjer jih bomo še več izvedeli, ako pokličemo več učencev, učiteljev in direktorja, ki bodo morali pred izpovedbo priseči in bode precej kruhoskrbstva odpalo. — Sicer pa ponavljamo, da so vse te reči postranske in malostne. Glavno stvar nam v tej dragoceni uradni objavi direktor Mrhál sam potrjuje: namreč, da se v glavnem mestu slovenske dežele na c. k. učiliščih slovenščina za vrata postavlja, jezik večine naroda te dežele, kot nekaj nepotrebnega smatra! O tem bomo še več pisali in smo pripravljeni zrno svojih trditev pred porotniki zagovarjati, kadar hočete. Za danes nam prostora in časa zmanjkuje, ker „Laib. Ztg.“ dobivamo tu komaj dve uri pred končanjem pisalnega uredovanja. Drugi teden se vidimo. Ceterum vero: slovenski jezik je

rega so smatrali za pravega naslednika, ki se je tudi že udeleževal pri vladnih poslih. Ali on na enkrat oboli in umre na veliko žalost očetovo in celega naroda l. 1490. On je bil oženjen s Heleno, hčerjo moldavskega gospodarja; iz tega braka je živel en sin po imenu Dimitrij. Zdaj je nastopilo vprašanje: bode li naslednik Ivana Mladega sin Dimitrij ali pa najstarejši sin Sofijin Vasilij. Bojarji, ki so mrzili Sofijo, kakor je bilo poprej povedano, držali so se Dimitrija in njegove matere Helene. S tem so hoteli dokazati, da imajo vendar še upliv pri vladi; ali ker jim nij šlo vse lepo od rok, kakor so mislili, upotrebili so obrekovanje za svoje svrhe. Obdolžili so namreč Vasilja in Heleno, da mislita Ivana III. izpodriniti in sama sebe proglasiti za vladarja. Ivan III. se prestraši ter da brž Vasilja vloviti in zapreti, mater pa odstraniti. L. 1498 je dal veliki knez Dimitrija slovesno kronati. Ali sčasoma je izvedel Ivan III. za vse bojarske spletke ter se je strašno razsrdil in strašno kaznil. Tako ste pretrpeli velike kazni dve najodličnejši rodovini, knezi Patrikijevi in Rapolovski. Prvi so bili vsi pomnišeni, drugi pa ob glavo dejani. Ivan III. se spravi zopet s Sofijo, proglasi Va-

silja svojim pravim naslednikom, ovenčanega Dimitrija pa da v tamnice zapreti.

V zvezi s temi rodbinskimi prepiri in dvorskimi spletkami je bilo tako zvano židovsko razkolništvo (židovskaja jerez'), ki je zametavalo nauk o sv. trojici, o češčenji sv. podob, mništvo itd. To krivoverstvo se je pojavilo v Kijevu v drugej polovici 15. stoletja, morda še poprej. Glava in pa član občine kijevskih razkolnikov, žid Zaharija je prišel iz Kijeva v Novgorod s knezom Mihajlom Otelkovičem, ter je zasejal tukaj svoj novi nauk. V Novgorodu pa so se gojile sploh vsakovrstne nove ideje, ki so se ali doma izcimile, ali pa od drugod unesle, posebno rado iz Nemčije, s katero so stali v zvezi po svojih trgovcih. Prva dva učenca Zaharijeva sta bila dva duhovna, Dionizij in Aleš, katerih javna pobožnost je probudila v narodu do nju veliko spoštovanje, kar je tudi mnogo pospeševalo razširjanje nove vere. Krivoverci so se odlikovali v učenosti, imeli so knjige, kojih nijso pravoslavni duhovni nikdar videli, ter se tudi vsled tega nijso mogli dosta braniti proti učiteljem nove vere. Glas o pobožnem življenji in modrosti dveh glavnih novgorodskih krivovercev — Dionizija in Aleša, prodrl je

tudi do ušes velicega kneza, ko je prišel leta 1480. v Novgorod, ter ju je vzel sboj v Moskvo. Tudi tukaj sta v kratkem razširila svoj nauk mej najodličnejšimi mestiani in duhovni. Mej prvimi se broji arhimandrit simonovskega samostana Sosim, velik ljubimec Ivana III., ki je kasneje postal metropolit; dalje Helena, snaba velikega kneza in diak (tajnik) Ivanov Feodor Kuricin. Ko je novgorodski nadškof Genadij odkril to krivoverstvo, začel je vse privržence strogo preganjati; ali vsi so skoraj pobegnili v Moskvo, kjer so v miru živeti mogli. Ko je pa Genadij videl, kako se jim v Moskvi vse dopušča, pozval je na pomoč proti njim Josipa opata in osnoveatelja Volokolamskega samostana.

Josip Sanin, sin moskovskega sluga, preživel je do dvajsetega leta v mirnem mništvu, potem je stopil v samostan Pafnucija Borovskega. Po smrti Pafnucija je bil zbran on za opata tega samostana, ali nij bil zadovoljen z njegovim ustavom, nego je hotel ostrejšega; ko pa bratje nijso hoteli njega poslušati, zapustil je on ta samostan ter osnoval v volokolamskih šumah nov samostan z novim strogim redom. Tacega mniha tedaj, ki je bil neutrudljiv v svojih

v Sloveniji „Aschenbrödel“ kljub 19. členu ustave!

— (Ljubljanske narodne volilce) oporozujemo, da je danes dopoldne ob 11. uri v čitalnici shod zavoljo mestnih volitev.

— (Politično in bralno društvo „Edinost“) za tržaško okolico bo imelo na velikonočni ponedeljek 29. t. m. III. občni zbor na Občini ob 4. uri popoldne. Dnevni red je: I. Berilo in potrjenje zapisnika družega občnega zbora. II. Adresa do Nj. Veličanstva presvitlega cesarja, katera se bo izročila Nj. Veličanstvu, ko bodo počastili naše mesto. — Vse čestite ude in rodoljube, da se obilo udeležé zbora, vabi: odbor.

— (Štajerski deželni odbor) je letos tudi prav malo predlog pripravil za zbor. Najvažnejša je predloga o ustanovitvi meščanske šole za deklice v Mariboru.

— (Novih šolskih postav) bi bilo — piše „Slov. Učitelj“ — treba prav zelo tudi v slovenskem jeziku in to v posebnem zvezku. Želje so se v tej zadevi tudi pri deželni skupščini v Gradci čule in živo potrebo čuti vsak učitelj, nekoliko za svojo potrebo največ pa za slovenske šolske svetovalec. Radi tega se je predsednik „Učiteljskega društva za slov. Štajer“ obrnil na c. kr. založno šolskih knjig, da bi ona te postav za slovenske dežele v slovenskem jeziku izdala. Odgovorilo se je prošilcu, da se je njegova prošnja slavnemu c. kr. ministerstvu predložila.

— („Učiteljsko društvo za slov. Štajer“) Vabilo k odborovi seji v torek po veliki noči 30. t. m. Zima je hvala bogu vendar prenehala, mogoče boše torej tudi selskim učiteljem zopet zahajati k zborom. Radi tega se sklicuje odborova seja „Učit. društva za slovenski Štajer“ 30. marca v Ljutomer. Začetek ob 9. uri v sobi prve realke. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo predsednikovo in blagajnikovo o delovanju in stanju društva od zadnje odborove seje.

2. Posvetovanje o novih in o pomanjkujočih knjigah in učilih za slovenske narodne šole.

3. Pogovor o bodoči postavi, zadevajoči imenovanje štajerskih učiteljev. 4. Določanje kraja in časa prihodnji odborovi seji. K obilni udeležbi bližnjih odbornikov in za pismeno mnenje oddaljenih, ki se udeležiti ne morejo, prosi najuljudneje J. Lapašne, predsednik.

— (Šolstvo po slovenskem Štajerji.) Konec leta 1872. je bilo 193 šol torej v številu nij baš napredka. Toda takrat je bilo samo 51 dvorazrednih, 12 trirazrednih in 7 štirirazrednih šol, konec l. 1874 pa imamo 6 dvorazrednih, 10 trirazrednih in 2 štirirazredni šoli več, kar kaže lep napredek. Največji napredek je pa v tem, da se je v 2 letih število učiteljev skoro za 40 pomnožilo. Se ve, da bi učiteljem napredek v nekem drugem oziru še ljubši bil, to je, da bi se učiteljske plače v višje razrede pomaknile, da na bi $\frac{2}{3}$ učiteljskih plač v zadnjem razredu bilo.

— (Radi imenovanja učiteljev) je sklenil graški mestni zbor prošnjo na deželni zbor, naj se imenovanje učiteljev vsakako mestnemu šolskemu svetu ne odvzame. Dobro! A tudi okrajnim šolskim svetom po štajerske deželi naj bi s ta važna pravica ne odvzela.

— (Ptujski nemškutarji) so sklenili Rechbauzu zaupnico poslati, ker je vlado podpiral, ko si nij upala po nemških principih gotovo „liberalnega“ Wildauerjevega nasveta v zbornico prinesiti. Konsekventnost liberalno-nemških kričačev je povsod maibena.

— (Cerkvena tatvina.) V Šmarji pri Celji so tatovje cerkvena vrata strli, ali ker se dragocenejše reči v farovži hranijo, morali so lopovi s tem zadovoljni biti, kar so krajcarjev našli v pušici.

— (Nesreča.) V Jablani, okraj Trebnje, živi posestnik Ant. Kos, ki je imel 14 letnega Jan. Roglja, kakor za sina pri sebi, bil ga je namreč adoptiral. Cvetno soboto dopoldne gre ta v Pred-Jamo iskat

bršljan za butare. Ali nij se vrnil več domov. Našli so ga 21. t. m. po dolgem iskanju pod 200 sežnjev visokim pečevjem z razbito glavo. Nesrečnež se je bil izpodtaknil nad pečevjem iskaje bršljan in „mačke“ za svojo butaro in je tako našel smrt.

— (Tepež.) V ponedeljek 22. t. m. sta se sprla v Stožicah, posestnik Jakob Peršin, št. 14 in Jan. Cunder, št. 10 zaradi neke malenkosti. J. Cunder, znan zabavljah in razsajalec je pri tej priliki Peršina tako obodel z nožem, da leži v smrtni nevarnosti.

— (Nogo si je zlomil) predvčeraniem nekov delavec tukajšnje kolomazne fabrike vsled neprevidnosti pri stroju, da so mu jo morali odrezati nad piščaljo.

Razne vesti.

* (Nesreča.) 7. t. m. je iz Šiške pri Linbljani rojeni in pri karlovske-rški železnici službeči mašinist padel mej vožnjo pod lokomotivo in ostal na mestu mrtav. Ko je namreč vlak uže do ščacije Fužine prišel, stopil je on na desko ven, a nakopičen sneg ob jarku ga je doli potegnil.

* (Izseljenje sekulskih deklet) v Valabijo, traja neoprestano dalje, kakor nišeje ogerski listi. Ukaz ogerskega ministerstva nij imel ničinka, kajti dekleta popotujejo v Valabijo brez potnih listov ali posov, a tamošnji uradi se za to tudi nič ne brigajo. V Galacu je toliko ogerskih deklet, da se na nlici in cesti čuje le ogerski govor. Dpisnik v enem onih listov omenia dalje, da v nenavzočnosti bečkereškega sodnika, ki se več dnij ne vrne domu, izročujejo njegove hčere popotne liste. Na enem vozu n. pr. se odpelje po osem do deset deklet in z njimi na vozu navadno kaka ženska, ki je lehkoverne revice uže davno prodala!

* (Visoka starost.) V Nagy-Kaniža na Ogerskem je 16 t. m. umrla neka delavka z imenom Toth. 103 l. stara. Nien tretji mož, ki je sedaj 60 l. star, se je oženil z njo, ko je bila 80 let stara. V poslednji dobi je precej pila žganje.

* (V Benetkah) so odkrili novi Marinov spomenik.

* (V Lyonu) na Francoskem je pogorelo veliko gledališče.

podvzetjih, strog proti sebi in drugim, ne boječ se grožnje niti trpljenja, poklical je Genadij na borbo s „krivoverstvom“, ki je postajalo vsak dan jače in večje. L. 1489. je bil posvečen za metropolita tajni jednodušnik krivovercev, simonovski arhimandrit Sosima. Po svedočanstvu Josipa Volockega, so se prepirali mnihi in posvetni o veri v hišah, na cestah, na trgih — vse zaradi vere novih krivovercev. Josip Sanin je pisal proti njim mnogo govorov, ki so bili izdani pod naslovom „Prosvetitelj“, ter je zahteval da se morajo duhovni zdržati vsacega občenja z metropolitom Sosimom, ki je bil zavoljo tega tudi prisiljen odreči se svoje časti; ali krivoverstvo za to nij prenehalo, kajti ono je imelo podporo na samem dvoru; kakor je uže poprej povedano bilo, v Heleni in najodličnejših velmožeh. Ako je hotel Josip proti krivovercem ostro postopati, moral se je zvezati z Sofijo, ki se je držala stalno starega zakona. Josip si je izposloval pristop do Ivana III., ter ga nagovoril, da poprime stroža sredstva proti razkolnikom. Na to ga je nagovarjala tudi njegova žena Sofija. Veliki knez pa je vendar še dolgo premišljeval proti krivovercem odločno postopati, ter je še le l. 1504, ko je bila Sofija uže mrtva, sklical cerkveni zbor (du-

hovnij sabor). Genadij nij bil član tega zbora, ker ga je leta 1503 duhovni zbor proglasil krivim svetopredajstva, ter ga odstranil, vsem drugim pa strogo zabranil denar za sveta odpravila prejemati, duhovnim in dijakonom, ki so bili udovci službo božjo opravljati, ter mnihom in nunam v enem samostanu živeti. Nadškof je pa vendar vžen v tem, ker je zahteval in zagovarjal šole za duhovne, in ker je bil proti posvečenju prostih, pisanja in čitanja nezmožnih! Tudi duhovni zbor, katerega je sklical Ivan III. se je ravnal po svetu Genadijevem, ki je zahteval krute kazni za krivoverce. In zares so bili krivoverstva obdolženi in prepričani strašno kaznjeni. Nekateri so zaprli v kletke, ter je sežgali, drugim so jezike iztrgavali, mnogo je bilo v tamnice zaprtih ali pa v samostane vtaknjenih. S tem sicer krivoverstvo nij bilo udušeno, ali vendar se nij upal nobeden naredbi vladarjevej protiviti, kajti vsak je dobro znal, kakšna kazen ga čaka.

Razen te borbe proti razkolništvu pa je imel Josip Volockij še drugo zaradi samostanskega posestva. To vprašanje je bilo vsaki dan važneje, kajti vojniki, za katerih pomnoženje se je država mnogo brnila, dobivali so svoje vzdržavanje od teh zem-

ljišč, podedovanih in podarjenih od vladarjev, ki so gledali, da čem višje takih posestev razdati morejo, mej svoje ljudi. Ti ljudje pa so večkrat ta posestva poklanjali samostanom za pokoj svojih duš, kar nij bilo za vladarja, ker so se tako vojaške rodovine zmanjševale. To pitanje o imetju samostanskega je hotel rešiti znameniti pustinjač Nil Sorski (tako imenovan po samostanu na reki Sori, dve milj od Kirilovega Bjelozerskega samostana). Le ta pustinjač je dokazoval, da morajo mnihi živeti po pustinjač, ter se sami z svojim delom in zaslužkom preživiti, on je smatral mnihe za ljudi, ki so se čisto odpovedali svetu, in da se vsled tega ne smejo baviti nič več z svetnimi rečmi. Nila so podpirali bjelozerski mnihi. Josip Volocki pa je smatral samostane za občestvo, iz katerega se morajo upravitelji cerkve izbirati. „Ako samostani ne bodo imeli sel“ govoril je Josip, „kako bodo mogli čestiti in plemeniti ljudje v samostan pristopati? In ako ne bodo čestitih starcev, odkod se bodo jemali duhovni predstojniki?“ Mnenje Josipa Volockega je nadvladalo in veliki knez je pustil staro naredbo kakor je bila. To vprašanje sicer nij bilo popolnem rešeno, kakor se bode kasneje videlo.

(Konec prih.)

*** (Bogastvo skrito pod deskami.)** Nedavno je umrla v Štutnovem na Češkem neka Barbara Kumpfova, ki je zapustila velikansko premoženje. Pod izbino podloga ali diljami so našli v starih loncih za 4 cente starih srebrnih tolarjev in 8 funtov zlatih cekinov. Celo bogastvo iznaša 200.000 gold. Vsled oporoke pripade ta dedščina cerkvenemu redu usmiljenih sestra sv. Karla Boromeja. Gospodarstvo in nadzorstvo pri tej dedščini ima le duhovščina.

*** (V Jeruzalem.)** Pred tremi tedni napotila se je v Brnu dobro znana branjeva „Kačenka“ v Jeruzalem, da bi se tam pokorila za svoje grehe. Ona namerava romati sem in tja — kar je moč po suhem — peš! Kdo jo je pripravil k temu romanju, nij znano. Spokorna romarica zapustila je moža in otroke, ter se preskrbela tudi prav previdno z popotnino v znesku 1000 gold.

*** (45 let stara gos.)** Župan neke vasi na Ogerskem je 1830 l. podedoval neko gosko, ki je vsako leto nesla jajca in tudi mlade izvalila. Se minolo leto je bila srečna mati mnogo gosek, dokler nij 6. t. m. zapustila to solzno dolino v 45 letu svoje starosti.

*** (Svarilo za potujoče v Lipsko (Leipzig).)** Evo, kake račune sta morala plačati dva moja znanca v eni lipskih gostilnic. 1. Hotel „zum Norddeutschen Hof“. Nota für Nr. 8, für Herrn von Fritz Timpe in Leipzig, den 10. März 1875. Licht 1 Mark, Logement 15 Mark, Service 2 Mark. Zusammen 18 Mark, empfangen F. Timpe, Fr. Dattel. (?) 2. Hotel „zum Norddeutschen Hof“. Nota für Nr. 9. (popolnoma tisto, kar poprej). Tedaj vsak je moral plačati 18 (osemnajst) mark, ali pa 6 (šest) tolarjev za to, da je spal eno noč v eni ne veliki sobi, v hotelu 3tje vrste, kakošen je hotel „zum Norddeutschen Hof“. Dobiti nazaj na ta način izgubljeni denar je čisto nemogoče, ker oba omenjena znanca nista imela časa se pravdati, in tudi, če bi ga imela, odlok bil bi jako dvomljiv, kajti nemški sodniki so znani po svoji pravičnosti nasproti tujcem. — Samo to še omenim, da je navzoči policist onima gospodoma, ko sta se pritoževala, rekel, da morata vse precej plačati poleg predloženih jima računov.

J. B. de C.

Loterijne srečke.

V Gradcu 20. marca: 74. 40. 58. 39. 2.
Na Dunaji 20. marca: 35. 77. 15. 39. 7.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry

28 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravih svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravih svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne žilnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan glede Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Glausberger, c. kr. okr. zdravnik. Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shušanju in hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrb.

nika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščenju v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehaštih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. — 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. — 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu a 2 gold. 50 kr. — 4 gold. 50 kr., 24 funtov 36 gold.

— 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 3, v Ljubljani Ed. Ascher, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Mariboru Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Bernu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temišvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, askor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specijalnih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah o kakor koli ali povzetih.

Tuji.

23. marca:

Evropa: Lang iz Dunaja. — gr. Degenfeld iz Požuna.

Pri Slonu: Vie iz Dunaja. — Eberl iz Trsta. — Rož iz Hrastnika.

Pri Malici: Riedl iz Dunaja. — Kraut iz Hajde — Prinz iz Dunaja.

Pri Zamorel: Lustig iz Litije. — Kmet iz Št. Martina.

Dunajska borza 24. marca.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld. 45 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75 " 85 "
1860 drž. posojilo	112 " 50 "
Akcije narodne banke	963 " — "
Kreditne akcije	235 " 25 "
London	111 " 40 "
Napol.	8 " 88 "
C. k. cekini	5 " 23 "
Srebro	104 " 55 "

Najnovejšje slovenske

F. Cimpermanove „Pesni“

obsegajoče 274 strani mali 8°

se po 60 kr. dobivajo v sledečih bukvarnah: v Ljubljani Kleinmayr & Bamberg, Giontini, Klerr, Lercher, Till, „Narodna tiskarna“; v Gorici: K. Sochar; v Celovcu: Ed. Liegel; v Trstu: G. H. Schimpf; v Ptujem: W. Blanke; v Celji: K. Sochar; v Mariboru: Tiskarna J. Pajka. (148—23)

Uradno naznanilo.

25. marca 1875.

Razpisano je: Služba ces. kraj. cestarja z letno plačo 400 gld. v 6 tednih pri c. kr. dežnej vladi v Ljubljani. — Pri ces. sr. predsedništvu okrož. sodnije v Novem mestu služba vodje zemljišnih knjig v X. razredu letne plače.

Javne dražbe: Valent. Omahnovo iz Biča, 730 gl. 1. aprila (III. Zatičina). — Ant. Keničovo iz Oreheka, 193 gld., 6. aprila (III. Postojna). — M. Zakrajšekovo iz srednje Arte, 610 gld., 30. marca (I. Krško). — A. Prodovcevo iz Hrastja, 431 gld., 30. marca (III. Metlika). — Jak. Zalarjevo iz Studenca, 1693 gld., 31. marca (I. Ljubljana). — Jos. Škubicevo iz Police, 1715 gld., 1. aprila (I. Zatičina). — Jos. Pestelovo iz Podrage, 2985 gold., 3. aprila (I. Vipava). — Urše Liskarjevo iz Krškega, 1690 gold., 3. aprila (I. Krško).

Tržne cene

v Ljubljani 24. marca t. l.

Pšenica 5 gld. — kr.; — rež 3 gld. 50 kr.; — ječmen 3 gld. — kr.; — oves 2 gld. 10 kr.; — ajda 2 gld. 90 kr.; — prosó 3 gld. — kr.; — kuruza 3 gld. 10 kr.; krompir 2 gld. 30 kr.; — fižol 5 gld. 20 kr.; masla funt — gld. 54 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh frišen — gld. 36 kr.; — špeh povejen — gld. 42 kr.; jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — telečnine funt 23 kr.; svinjsko meso, funt 28 kr.; — sena cent 1 gld. 30 kr.; — slame cent 1 gold. — kr.; — drva trda 7 gld. 40 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Zobni zdravnik docent dr. Tanzer

iz Gradca,

ordinira tu v Ljubljani pri „Stonu“, v sobi števil 36 in 37 v II. nadstropju v zobnem zdravilstvu in zobnej tehniki vsaki dan od 8. ure zjutraj do 5. ure zvečer. (91—4)

Ostane tu samo do velike sobote.

Dr. Tanzerjeva antiseptikon zobna voda, zobni prašek in zobna pasta se dobiva pri gg. C. Mahru, lekarju Biršču in Ficcoliju v Ljubljani in v lekarnah v Kranji, Luki in v Kamniku.

Narodna tiskarna

v Ljubljani

se priporoča

za izvršitev vseh tiskarskih del

v lični obliki in po najnižji ceni, posebno:

1000 poštih voznih listov	5 gld. — kr.
vsakih 1000 več	3 " 20 "
1000 voznih listov za železnice s firmo in železniškim kolekom	7 " 50 "
2000 za brzovožnino s firmo in železniškim kolekom	13 " 50 "
1000 zavitkov (Couverts) v kvart s firmo	9 " — "
2000 zavitkov (Couverts) v kvart s firmo	16 " 50 "
1000 zavitkov (Couverts) v kvart s firmo	4 " — "
1000 zavitkov (Couverts) v kvart s firmo	3 " 80 "

Zaloga tiskanih formularov

za c. kr. sodnije, občinske urade, okrajne zastope, šole, cerkve in cerkvene urade, advokate in notarje, pobotnice za mesečne plače i. t. d.